

**ВЛАСНІ НАЗВИ ПОЛІТИКІВ У ЗАГОЛОВКАХ
(НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ОНЛАЙН-ВИДАНЬ)**

Бияк Н.Я.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької філології та методики навчання німецької мови,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Заголовок публікації нерідко називають мікротекстом, оскільки він не тільки називає статтю, але й відіграє важливу роль у презентації медіатексту для приваблення читача, а також допомагає у сприйнятті змісту публікації.

Якщо у заголовку називається герой публікації, тема, час або місце дії, то такі заголовки називають інформативними, адже вже сам заголовок актуалізує певну подію, інформація сприймається відносно легко, а у тексті статті читач може детально дізнатися про всі подробиці. Такі типи заголовків нерідко містять оніми, здебільшого антропоніми.

Серед антропонімів у заголовку виносяться у першу чергу власні назви відомих людей, у тому числі політиків та представників економічних та фінансових кіл. Звичайно присутність тих чи інших імен залежить від тематичного спрямування та редакційної політики видання. Ми проаналізували німецькомовні онлайн-видання, які спрямовані на різну читацьку аудиторію: «*Handelsblatt*» — одна із найпопулярніших німецькомовних ділових газет, «*Focus*» — сучасний німецький суспільно-політичний щотижневик, який входить до топ-трійки найавторитетніших і найпопулярніших у країні та журнал «*Brigitte*», що належить до найулюбленіших жіночих журналів Німеччини [1, 2,3].

Серед тем, які висвітлюються у газеті для ділових людей «*Handelsblatt*» — політика та бізнес, про що свідчать актуальні рубрики на сайті газети. Тому у заголовках спостерігаємо чимало імен політиків, зазвичай німецьких, оскільки політичне життя країни надзвичайно активне. Журналісти детально відслідковують всі перипетії політичних подій, тому висвітлюється діяльність представників всіх партій та громадських організацій. Серед найчастіше згадуваних є діючі політики. До осені 2021 року таким центром, який притягав увагу всіх медіа, була Ангела Меркель, екс-канцлерка ФРН: *Angela Merkel: Ein deutsch-deutsches Leben* [1]. Після чергових виборів, все частіше почали називати імена нових лідерів партій які здобули значну кількість голосів: Олаф Шольц, Анналена Бербок, Крістіан Лінднер, *Lars Klingbeil und Olaf Scholz: Der Sache verschrieben; Scholz kocht – und Baerbock muss das Ergebnis servieren; Die Ampel ist Lindners (letzte) Chance* [1]. Зрозуміло, що зараз у центрі уваги знаходиться новообраний федеральний канцлер Олаф Шольц. Читач уважно слідкує за його діяльністю всередині країни: *Bundeskanzler Scholz wirbt bei*

Regierungsbefragung für allgemeine Impfpflicht; але не випускає із поля зору і його реакцію на міжнародні події: *Scholz und Harris wollen an Sicherheitskonferenz in München teilnehmen* [1].

Оскільки газета орієнтується на представників бізнесових і фінансових кіл усієї країни, редакція не випускає із поля зору і регіональні події. Тому представники регіональних політичних кіл так само активно представлені у публікаціях, а отже нерідко згадуються у заголовках: *Hessen / Bouffier ernennt Boddenberg zum hessischen Finanzminister; Thüringen / Bodo Ramelow erneut Ministerpräsident – und verweigert Höcke den Handschlag* [1].

Зарубіжні політики присутні у заголовках постійно, це зокрема керівники міжнародних організацій, політичних, громадських і військових: президент Європейської комісії: *Von der Leyen rudert zurück: Apple und Google arbeiten doch nicht an digitalem Impfpfpass*; генеральний секретар НАТО: *Stoltenberg: Gesprächsangebot und Druck im Verhältnis zu Russland* [1]. Через ситуацію із ковід-19 одним із найбільш популярних міжнародних функціонерів в останні три роки став голова Всесвітньої організації охорони здоров'я: *Tedros Adhanom Ghebreyesus / Zahlungsstopp durch Trump: WHO-Chef steckt in der Peking-Falle* [1].

Лідери європейських країн, США та Китаю присутні у заголовках доволі часто. Газета висвітлює всі важливі міжнародні події, у контексті яких дійовими особами виступають ці країни та їх керівники: *Trump forciert Abzug aus Afghanistan und dem Irak; Jubel im Biden-Team: Obama 'könnte nicht stolzer sein' – Merkel gratuliert 'von ganzem Herzen'; Xi Jinping startet die Operation Machterhalt – Für Unternehmen in China wird es immer ungemütlicher* [1].

Імена політиків інших країн трапляються у заголовках ситуативно – залежно від політичної ситуації на міжнародній арені, важливих для світу подій у цій країні: *Lukaschenko zwingt Ryanair-Flugzeug in Minsk zur Landung – EU berät am Montag über Sanktionen; Erdogan hofft auf positive Schlagzeilen nach dem Treffen mit Biden – doch es gibt viele Streitthemen* [1].

Варто зауважити, що з огляду на російсько-українську війну лідери цих країн присутні останнім часом у всіх випусках газети, і нерідко їх імена виносяться у заголовок: *Neue Gefechte am Rand von Kiew – Selenski: «Das Schicksal der Ukraine entscheidet sich jetzt»; Wann startet Putin seine Großoffensive?* [1].

Серед тем, які висвітлюються у таблоїді «Focus», політика також займає чільне місце. Однак це видання орієнтується на значно ширшу читацьку аудиторію, яка охоплює різні верстви населення. Якщо у «Handelsblatt» політичні теми розглядаються професійно політичними коментаторами-експертами, то в аналізованому журналі можна прочитати не тільки професійний політичний огляд, але й публікації, які стосуються особистого життя того чи іншого політика, а то й плітки про політиків та їх оточення. Відповідно у заголовках можна зустріти не тільки офіційні форми іменування, але й прізвиська. У журналі «Focus» бачимо загалом серйозні політичні коментарі авторитетних аналітиків, які мають заголовки із офіційними

найменуваннями: *Biden katapultiert USA zurück in die Weltpolitik – und stellt EU unter Zugzwang; Boris Johnson: Erster Abgeordneter kündigt Anspruch auf Premierministerposten an* [1].

У той же час популярні політики мають у Німеччині багато прізвиськ. Наприклад, екс-канцлерка Ангела Меркель, відома великою кількістю неофіційних найменувань у пресі: *Mädchen, Mutter, Mutter der Nation, Teflon-Kanzlerin an* [2]. Такі ж прізвиська зустрічаємо у заголовках журналу: *Von «Kohls Mädchen» zur Kanzlerin; Die Teflon-Kanzlerin ist zurück; Von der «Mutter der Nation» zur Mutter Teresa der Hartz-IV-Empfänger* [2]. Її наступник Олаф Шольц ще не має такого довгого переліку, але одне прізвисько він отримав ще перебуваючи на посту міністра фінансів. Так його назвали журналісти через специфічний стиль виступів на прес-конференції – беземоційний з механічним підбором слів. Однак і це одне прізвисько часто фігурує у журналі: *Der Scholzomat ist zurück* [2].

У журналі є цілий ряд експресивних заголовків із прізвиськами ряду політиків, як загальнонаціонального, так і регіонального рівня: *«Burning Barbara» Ministerin in spe drückte Zigarette auf CDU-Politiker aus; CSU: Fraktionschef will nicht «Schüttel-Schorsch» heißen; Cem Özdemir: «Schwäbischer Türke» als Landesvater?* [2].

Журнал *«Brigitte»* спрямований на жіночу аудиторію і теми, які піднімають журналісти, також стосуються проблем, що цікавлять жінок. Власні назви жінок-політиків постійно вживаються у заголовках рубрики Актуальне. Однак, на відміну від двох попередніх видань, у публікаціях рідко тема стосується тільки політики. Читачок цікавлять багато особистих тем, світосприйняття, улюблені заняття. Всі ці запитання ставлять журналісти у серіях інтерв'ю: *«Angela Merkel – Im Lauf der Zeit»: Bundeskanzlerin Angela Merkel im Interview mit Dokumentarfilmer Torsten Körner; Annalena Baerbocks Eignung wird infrage gestellt – weil sie Mutter ist; Heidi Thiemann im Interview: «Wir brauchen eine Kindergrundsicherung!»* [3]. Висвітлюється участь жінок-політиків у різних конгресах або їх присутність на різноманітних культурно-мистецьких заходах і фестивалях: *Angela Merkel: Darüber freute sie sich bei den Bayreuther Festspielen* [3].

Хоча читачок цікавлять також і більш приватні теми: *Hillary Clinton: Die US-Politikerin hat sich mit Corona infiziert; Merkels Zitteranfalle: Das steckte wirklich dahinter. Angela Merkel: Warum man sie nie mit Maske sieht* [3].

Не завжди у матеріалах, що мають у заголовку імена політикинь, саме вони є головними дійовими особами. Журналісти розповідають про інших знаменитостей, і виносять у заголовок їх думки стосовно інших відомих людей, у тому числі й політиків. *Nina Hagen: Merkels Zapfenstreich-Wunsch hielt sie für Fake-News; Bastian Schweinsteiger: «Ich habe gerade eine Nachricht von Angela Merkel bekommen»*. Таким чином журналісти приваблюють більшу аудиторію – прихильниць обидвох згаданих особистостей.

Ще одна особливість, яка стосується редакційної політики журналу *«Brigitte»* – присутність у журналі матеріалів про чоловіків. Якщо більшість

жіночих журналів зосереджується тільки на жінках із різних сфер, та їх проблемах, то це видання постійно публікує інтерв'ю з відомими чоловіками, та розповідає час від часу про якісь визначні події за участі чоловіків. Звісно, що у поле зору журналістів потрапляють також і політики: *Olaf Scholz: Nicht-Geimpfte sollen Corona-Tests selbst zahlen müssen; Das komplette Event mit Armin Laschet* [3].

Література:

1. Handelsblatt. URL: <https://www.handelsblatt.com/>.
2. Focus. URL: <https://www.focus.de/>.
3. Brigitte. URL: <https://www.brigitte.de/>.

PHILOLOGICAL INTERPRETATION AS CREATIVE AND SOCIAL ACTS

Мелешенко В. О.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Черній Л. В.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Philological interpretation is a creative act, just like writing, painting, sculpting, or composing music. To create is to make something, to bring it into being, to cause it to grow. But what can we possibly mean by interpretation? It seems instead like a passive event: we absorb information, details, and are either persuaded or not by what we read. We experience reading as something creative when we follow the instructions to heat a frozen dish, for example. We want clear, precise information that requires little effort to understand. Even when we are deeply involved in our interpretation of a novel, we give the writer credit for capturing our interest with a wonderful narrative. Readers are frequently a captive audience. Reading and philological interpretation broaden and improve our understanding.

Because we are involved in the process of making multiple interpretations real for others and ourselves, interpretation is a lively art. It is typical to believe that interpretation is just the discovery of a meaning that is already there, inherent, in a text. It is generally accepted that in order to be successful readers, we must identify a